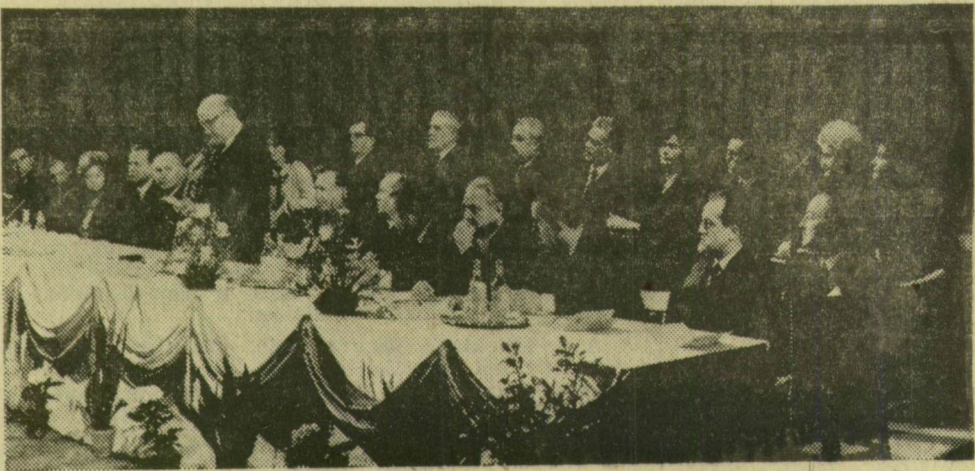

Hetvenöt éves a Radnóti Miklós Gimnázium

Jubileumi ünnepség a színházban

Somogyi Károlyné felvételei

Az ünnepség elnöksége. A művelődésügyi miniszter köszönti a jubiláló gimnáziumot

Tegnap délelőtt a Szege-
di Nemzeti Színházban ju-
bileumi ünnepséget rendez-
tett a fennállásának 75. év-
fordulóját ünneplő szegedi
Radnóti Miklós Gimnázium.
Az elnökségben foglalt he-
lyet Ilku Pál, az MSZMP
KB tagja, művelődésügyi
miniszter, Győri Imre, az
MSZMP KB tagja, a Csong-
rád megyei pártbizottság el-
nöke, dr. Márta Ferenc,
az MSZMP KB tagja, a szegedi
József Attila Tudomá-
nyegyetem rektora, Sipos
Géza, a Szeged városi párt-
bizottság első titkára, Han-
tos Mihály, a Csongrád me-
gyei tanács elnökhelyettese,
Papp Gyula, Szeged megyei

város tanácselnök-helyettese,
Szőgi Béla, a Csongrád me-
gyei KISZ-bizottság első tit-
kára.

Dr. Bánfalvi József, a
Radnóti Miklós Gimnázium
igazgatója, a neveléstudomá-
nyok kandidátusa ünnepi
beszédében meleg szavakkal
emlékezett az iskola három-
negyed évszázados múltjára,
tudományos munkássá-
gára, amely az évek során 6
ezer 655 végzett diákot
bocsátott ki falai közül. Ma
a gimnázium 24 osztályában
912 diák tanul, 54 pedagógus
irányításával.

— Iskolánk jelentős ered-
ményeket ért el a múltban

is — mondotta. — De az
utóbbi két évtizedben töb-
bet fejlődött, mint az azt
megelőző évtizedekben, és
ott volt minden születő új
bölcsőjénél. A politechnikai
képzés megteremtésénél
éppúgy, mint a nyelvi labo-
ratóriumok kialakításánál,
hogy ezzel is elősegítse
a magas színvonalú, korszerű
oktatás alapjainak megte-
remtését, a feladatok pon-
tos megoldását.

A városi tanács nevében
Papp Gyula elnökhelyettes
köszöntötte a jubiláló iskolá-
t, majd Ilku Pál művelő-
désügyi miniszter emelke-
dett szólásra:

Ilku Pál felszólalása

A művelődésügyi minisz-
ter felszólalásának bevezető
részében köszöntötte a ju-
biláló intézményt, egyben
megragadta az alkalmat,
hogy kifejezze elismerését
két olyan, megynkben mű-
ködő, nagy múltú oktatási
műhely iránt is, amely szin-
tén a közelmúltban rendez-
tett hasonló ünnepséget. Így
elismeréssel adózott a hód-
mezővásárhelyi Bethlen Gá-
bor és a szegedi Tömörkény
István Gimnázium munká-
jának, az ott elért eredmé-
nyeknek, és további sikere-
ket kívánt a jövő feladatai-
nak megoldásához.

A továbbiakban előbb a
szegedi Radnóti Miklós Gim-
názium érdemeiről szólt.
Hangsúlyozta; ennek az iskolának országos rangja van,
s ezt az elismerést jó mun-
kával, sok eredeti újítással,
ötlet, elképzelés megvalósítá-
sával érdemelte ki. Példá-
t mutattak az intézet tanárai
— és növendékei — abban
is, hogyan kell önállóan, a
központi elképzeléseknek a
helyi körülményekre, vi-
szonyra való rugalmas al-
kalmazásával eredményeket
elérni, segíteni az új törek-
vések kimunkálását.

Ezután oktatásügyünk idő-
szerű kérdéseiről szólt.
Mint ismeretes, napjainkban
a figyelem és az érdeklődés
központjában áll a párt
Központi Bizottságának múlt
évi, június 15-i ülésén hoz-
zott, az állami oktatás hely-
zetéről és fejlesztésének fel-
adatairól szóló határozat.
Az abban foglaltak mara-
dékaltan, mielőbbi és teljes
megvalósítása állami érdek.

Ahhoz, hogy kitűzőtt cél-
jainkat elérhessük, jó alap-
ról indulva startolhatunk.
Büszkék lehetünk oktatás-
ügyünk felszabadulás óta elé-
rt eredményeire. Ugyanakkor
azonban azt is tudomásul
kell vennünk, hogy az eltelt,
bő negyedszázad során társadalmi-gazdasági vi-
szonyaink jelentősen fejlőd-
tek, az élet minden területén
nőtték a követelmények —

oktatásügyünket tehát ter-
mészetesen ezekhez a je-
lenlegi viszonyokhoz és a
holnap, a holnapután elvá-
ráshoz kell igazítanunk,
emelve színvonalát, növelve
hatékonyágát.

Felszólalása további részé-
ben a művelődésügyi mi-
niszter utalt rá, hogy a jó
határozatokon, a pontos fel-
adat-meghatározáson na-
gyon sok múlik. Am, csak
ezek segítségével, aligha le-
hetne tartós eredményeket
elérni. Arra van tehát szük-
ség, hogy elsősorban az iskolai
neveléstületek e hatá-
rozatot egységesen értel-
mezzék, és a maguk erejé-
ből, lehetőségeiből adódóan
tegyenek meg mindent azért,
hogy a benne foglaltak mara-
dékaltanul megvalósul-
hassanak. Itt utalt egyben a
társadalom és a szülők felelő-
ségére, majd hangsúlyozta,
hogy az elkövetkező évek-
ben természetesen foko-
zott erőfeszítést kívánunk a
tanulmányoktól is. Miután az
optimális körülményeket
megteremtjük az eredmé-
nyes munkához, miután te-

hát csökkenteni fogjuk a
túlterhelést, azt várjuk el a
diákifjúságtól, hogy az ön-
állóság fejlesztésével egy-
időben, nagyobb aktivitással
és felelősségtudattal álljon
helyt az iskolai munkában.
Mert nagy feladatok megol-
dására hivatott ez a mai
nemzedék. S amikor majd
elhagyja az iskolapadokat,
még nagyobb célok megva-
lósítása vár rá.

— Hiszen — hangsúlyozta
befejezésül — egész társa-
dalmunk a szocializmus tel-
jes felépítésén dolgozik. S a
szocialistává vált állam jog-
gal várja el tőlünk, hogy
állampolgárai nevelésében a
szocializmus követelményei
egyértelműen és hatékonyan
érvényesüljenek.

Mert nem kevesebbről van
szó, mint a társadalom hol-
napjának kiforrásáról.
Hogy ez a holnap milyen
lesz, az nem kis mértékben
függ a közoktatási rendszer
milyenségétől, attól, milyen
színvonalú, milyen világné-
zeti intenzitású munka jel-
lemzi a ma iskolájának ok-
tató-nevelő munkáját.

Kitüntetések

Ezt követően Ilku Pál
miniszteri dicsérő oklevelet
adott át az intézetnek, és
kitüntetések az oktatók-
nak, tanulóknak. A Munka
Érdemrend arany fokozata
kitüntetésben részesült dr.
Bánfalvi József, a gimnázium
igazgatója. A Munka Érdem-
rend ezüst fokozatát
kapta Köhegyi Erzsébet taná-
r, a Munka Érdemrend
bronz fokozatát kapta dr. Mol-
dovay Kálmán igazgató-
helyettes. Az Oktatásügyi ki-
váló dolgozója kitüntetését
kapta Bálint István, Szécsi
Szilveszter tanárok. Kiváló
dolgozó jelvényrel tüntették
ki Csamangó Anna admini-
isztrátort, Miniszteri Di-
cséretben részesültek Ba-
binszky Edéné és Malaj
Györgyné tanárok. A Kom-
munisták Ifjúsági Szövetség

Központi Bizottsága Arany-
koszorús KISZ-jelvényt adom-
ányozott Márta Judit és
Zákány József tanulóknak.
Dicsérő oklevelet kapott
Szécsi János és Börcsök Má-
ria, valamint a III/B KISZ-
szervezete és a gimnázium
KISZ-szervezete.

A jubileumi ünnepség mű-
vészi műsorában közremű-
ködött Martin Márta, Si-
mon Péter, Tolnai Mihály és
Melis Gábor, a Szegedi
Nemzeti Színház művészei
és a Szegedi Szimfonikus
Zenekar, Vaszty Viktor ve-
zenyletével. A délután folya-
mán kiállítás nyílt a gimnázium-
ban, amelyet Hemmert
János festőművész-tá-
rnyitott meg, ezt követően
került sor a volt növendé-
kek találkozója az iskolá-
ban.

A kispolgáriság - világszemlélet

Élénk vitát támasztott
az egyik szegedi párt-
taggyűlésen az a kér-
désfeltevés, hogy ki a kis-
polgár manapság, kiről lehet
ilyesmit állítani a szocialista
Magyarországon. Nem tudni,
hányan olvasták Balzacnak a
kispolgárokról adott termé-
szetrajzát, a szabatos meg-
határozást azonban mind a
tizenkét fölszólaló ismerte:
„A kispolgár olyan ember,
aki nem tudott megszaba-
dulni a polgári társadalom
előítéleteitől.” Igen, ez elég
egyszerűen hangzik. A problé-
ma azonban bonyolultabb,
s mivel, sajnos, időszerű is,
szívesen fejtegette ki-ki a
maga véleményét ezzel kap-
csolatban.

Abban megegyezett a tag-
gyűlés, hogy a lakosság
mintegy másfél százalékát
kivéve maszek kereskedőnél,
kispárosnál, egyéni földmű-
velőnél sokkal több kispol-
gári magartást, szemléletű
ember szaladgál közöttünk.
Már csak azért is, mert nem
is olyan messzi múltunk-
ban sokkal népesebb volt
ennél a kispolgárság rétege.
Tehát a kispolgár, mint tár-
sadalmi rétegmeghatározás és a
kispolgáriság, mint világs-
zemlélet és magartásforma
korántsem esik pontos-
san egybe: előfordul, hogy
egy felsővárosi cipőfőltető
munkás módjára gondolkod-
dik, viselkedik és tevékeny-
kedik a közéletben, tanács-
tagként löt-fut körzetének
fontos dolgaiban, míg egy
nagyüzemi szerelő esetleg
„mi gondom másokkal, csak
az én pénzem szaporodjon”
— „hagyjanak engem élni,
és én is hagyok másokat”
fölfogás szerint él. Mert nem
foglalkozás és külső jegyek
alapján kell valakit megíté-
lni, hanem világnézete és a
szocializmushoz, a szakadat-
lanul többre, jobbra törek-
vő közösséghez való viszonya
szerint.

Nocsak! Ezek szerint
kispolgárnak nevez-
hető az is, akinek
nincs semmije, szocialistá-
nak pedig az is, aki nyara-
lót, gépkocsit, és mindenféle
kényelmet megszerzett már
magának? Természetesen.
Mert ugye milyen könnyű,
és látszólag helyénvaló dol-
log lenne úgy osztályozni,
hogy a gyalogosok, illetve az
ügynevezett tartós fogyasztá-
si cikkekkel még alig-alig
vásárolt egyének mind egy
szálg kifogástalan, forradalmi
harcosok, az autón járók
pedig kivétel nélkül önelé-
gült kerékkötő kispolgárok!
Csak hogy az ilyenfajta meg-
ítélés merő ostobaság, el-
lentmond az élet valóságá-
nak, ezért semmit sem le-
het kezdeni vele. A X. párt-
kongresszus határozata a
szocializmus magasabb szín-
vonalú építését írja elő, miköz-
ben „tovább emelkedik a la-
kosság életszínvonala, javul
a dolgozók anyagi, kulturális
és egészségügyi ellátottsága”.
És ha a jövőben is követke-
zetesen megvalósítjuk a párt
életszínvonal-programját —
márpedig az eddigi tapasztal-
atok birtokában semmi
okunk ebben kételkedni —
akkor már öt-tíz év múlva
is milliók fognak saját autón
közlekedni, alighanem két-
szer-háromszor annyi em-
bernek lesz kisebb-nagyobb
nyaralója, hétvégi kertje,
motorcsónakja, mint jelen-
leg. Vajon mit mondanak
erre az elhamarkodottan
ítélkezők, a felületesen kate-
gorizálók? — Remélhetően
nem jutnak olyan abszurd
következtetésekre, miszerint a
kommunista párt szemléletén
túl, a kispolgáriság háví-
tát újrateremtésnek tekint-
vén.” A párt ugyanis egy-
értelműen és energikusan küzd
a társadalom maximális jó-
létéért, miközben persze ha-
tározottan fölül az utóbbi
években kétségkívül erőre
kapott individualizmus, ego-
izmus ellen, a munkával meg-

nem szolgált haszonszerzés-
re irányuló huncutkodás el-
len.

De hát akkor hol is tar-
tunk most? Valóban
hiteles lenne az a
gyakran hallható, sokakat
bosszantó vélemény, hogy
„maholnap se tekintélye, se
becsülete nem lesz annak,
aki csupán két dolgos kezét
tudja fölmutatni?” Hazug-
ság ez, méghozzá tendenció-
zus hazugság, s az a fölön-
fogható kispolgár, aki ter-
jeszti, mint a metélyt. Ami
rendszerünk félreérthetle-
nül vallja a munkavégzés, az
érdem szerinti jövedelem er-
kölcös voltát, tehát nem-
hogy elítélné, hanem ösztön-
zi, buzdítja a hozzáértéssel,
a hatékony teljesítménnyel
szerzett személyi tulajdon.
Különösen ösztönöz arra,
hogy az emberek olvasva,
tájékozottan, kulturált mó-
don éljenek, öntudatlan,
méltsóságban fölmagasodja-
nak, költsék el a kerestet-
ket könyvre, utazásra, szín-
házra, sportszerekre — vagy-
is ne váljanak nyomorult
rabjaivá, betegéivá a gyűjtés
szenvédelmének. Es ilyen
szempontból, kétségkívül an-
nak jár nagyobb társadalmi
megbecsülés, aki nem mások
becsapásával, hanem okos
fejjel, tiszta kézzel a közös-
séget odaadóan munkálkoda-
va teremti meg magának is
a színvonalas megélhetést,
aki hozzájárulása arányában
élvezi a szocializmus min-
den áldását, akinek látszólag
nincs egybe a tisztesség-
nél, vagy ha autót vásárol,
azt sem a szomszéd puk-
kaszta végett csinálja, ha-
nem munkájának gyorsítása,
könnyítése, dolgos életének
nagyobb kényelme végett.

Gyakori eset, hogy vala-
ki autó meg hétvégi vikend-
ház birtokában is éppen úgy
ég, álmatlankodik, gyötör-
dik a bajok megszüntetésé-
ért, mint lelkes ifjú korában,
mert nem önös célokért
kezdte annak idején sem a
társadalmi munkát. De elő-
fordul akár albertben lakó
munkásnál is, hogy közöm-
bös a haladás ügye iránt, és
csak a kocsmában, a min-
dent és mindenkit szapuló
borgózs cimborák között éri
zói magát. Hangsúlyoz-
zuk — előfordulhat. Mert
nem ez a fő probléma. A
munkásember általában min-
dig, mindenütt munkásem-
ber módjára viselkedik, van
tartása, józan ítélőképesége,
természetes szerénysége, s a
népi hatalmat is oltalmába
veszi, ha valaki sérti-bántja.
Ha a született kispolgár kis-
polgári módon viselkedik —
ezt természetesen fogják
föl legtöbben, s nem okoz
különösebb izgalmat. Az
rágja inkább az emberek
máját, és önértétét, ha né-
melyik régi forradalmár lát-
szólag megmagyarázhatatlan
okokból hátat fordított a for-
radalomnak. Vajon miért?
Mert megszédte magát, elhá-
jasodott a szíve, elérte amit
akart, s nem érdekli tovább
semmi. Az mérgeket az er-
kölcösen élő dolgos embere-
ket, ha az egykori „melós-
társ”, aki oly magávalragá-
dóan tudott szónokolni az
osztályharc jelentőségéről, a
jövőért való koplalás érte-
léméről, most egy kényelmes
székben óvja, vigyázza ön-

maga nyugalalmát. Valamiféle
harmóniáról, kiegyensúlyo-
zottságról, illuzórikus meg-
békézésről bölcselekedik má-
soknak és semmi nem hábo-
rítja föl jobban, mint a föl-
adatok vagy a hibák emle-
getése. Neki már mindene
megvan, ami a szocializmus
viszonyai között a harácsó-
lás gyanúja nélkül, vagy ép-
pen az irigykedő szemek ke-
reszttyében megvásárolható,
tehát most már szinte un-
dorodik a forradalomtól. Hol
pánikba esik, hol meg ha-
mis büszkeség dagasztja a
mellét. Persze, azért tudja,
hogy van kell beszélni. A szoc-
ializmus nevében mennydör-
ög azokra, akik még nem
látják olyan rózsásnak és
megnyugtatónak vagy olyan
feketének a helyzetet, mint
ő, s szívetnének tovább men-
ni az úton.

Igenis, az ilyen ember vál-
tozott át kispolgárrá, akár
tud róla, akár nem, akár
gyalog sétál be a hivatalba,
akár autó szokta várni az
utcán. Ő a kispolgár, aki a
munkahelyén igencsak kí-
méli magát, de mások vagy
hivatali idő lejártával akár
három ember helyett is dol-
gozik, fáradhatatlanul fut-
kos, kapcsolatokat szövöget,
törleszkedik, intrikál, rágal-
maz, csak hogy neki minél
több legyen a bankbetétje,
és bebiztosítsa kétes egzisz-
tenciáját. Ő a kispolgár
(mindegy, sétáltat-e kutyát
esténként vagy sem), aki
lépten-nyomon hangoztatja,
hogy „kaparj kurta...”,
meg hogy „valamennyien a
piacról élünk”, de nincs egy
jó szava azokról az érfe-
szítésekről, amelyeket a párt
és a kormány fejt ki a réal-
berek növeléséért, a mind
jobb megélhetésért. Az a kis-
polgár, aki manapság is szél-
sőséges nézeteket vall, mert
nem bízik a szocializmus
perspektívájában, a szektás
„boldog időköt” emlegeti,
amikor — úgymond — a sok
beszéd helyett oda lehetett
útni az okvetetlenkedőknek,
de közben fölháborodik, ha
a tévében „örökké azok a
kegyetlen háborús filmek
mennek”. Aki saját kedve és
életszemlélete szerint kreál
erkölcsi normákat, aki saját
életmódja alapján maga-
gyarazza a politikáját! Mert a
kispolgárnak nem felesleges
életre, természetes külede-
lemre, komoly könyvekre, le-
hetőleg mindent tudásra, ha-
nem csak szirupos operette-
re, érzélgős dalocskára, ön-
magát igazoló, problémátlan
gyagyaságokra, egyszerű há-
borítatlan, a társadalmi gon-
doktól elszigetelt kispolgári
nyugalomra, illuziókra van
szükség.

Jó volt végighallgatni
ezt a taggyűlést. Itt is
meggyőződéssel val-
lottak ugyanis, hogy nincs
más mód a kispolgáriság
visszaszorítására, e közös-
ségellenes szemlélet és ma-
gattartás gyomlálására, mint
a marxista meggyőzés állha-
tatos párbeszéd vitában, a
kommunista példaadás, a ha-
tározott kiállás a munkásosz-
tály ügye mellett. S ahol
látják a kellemetlen társa-
dalmi tüneteket, ismerik a
problémák lényegét, ott le-
het eredményes forradalmi
munkára számítani.

F. NAGY ISTVÁN

Új csempegyár

A Zalaegerszegi Kerá-
mia- és Cserépkályhagyár
újabb építőanyag-ipari bá-
zist alakított ki tőfeji ter-
lephelyén: korszerű falbur-
kolócsempé-gyárat épített.
A gyár elsősorban a lakosá-
gági igényeket elégíti ki, az
ott készülő falburkoló csem-
pe 90 százalékát a TŰZEP-

telepék között forgalomba.
Az új csempegyár évente
300 000 négyzetméter falbur-
koló anyagot állíthat elő. Ez
a mennyiség hozzávetőleg
20 000–30 000 lakás mellék-
helyiségeinek (konyha-, für-
dőszoba-falainak) burkolásá-
hoz elegendő.